

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 18 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopen potit-vrate 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štampilj za 30 kr.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovški cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravištvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

V Ljubljani 23. sept.

V zadnjih dveh številkah „Slovenskega Naroda“ smo priobčili dva razglasa, o katerih naj denes zopet nekaj besedi izpregovorimo. Prvi je oklic zaradi volitev in kandidatov v devetih volilnih okrajih po Sloveniji; drugi je razglas c. kr. deželnega načelnikstva kranjskega do vseh c. kr. okrajnih glavarjev, kako naj uradnike v strah vzemó, da bodo sami glasovali, in agitirali za kandidate, katere je postavila ustavoverna stranka.

Kar se tiče prvega, objavljenja naših narodnih in svobodomiselnih kandidatov, pač menda ne treba, da bi drugo pristavili, glisirali ali dopolnjevali oklice, niti ne da bi v vzvišenih besedah pozivali na borbo. Naše narodno gibanje nij novo, naši narodni borilci nijso novaki, nego postali so že veterani. Ne golo in samo navdušenje z besedo, temuč delo, živo delo in skrbna ne-utrudna agitacija — to je ono kar priporočamo, za kar prosimo vsacega narodnjaka, da stori in izpolni. Ako se to zgodi, potem more biti naša narodna stvar brez skrbi. Torej, ponavljamo: vsak prijatelj narodne in svobodomiselnosti stvari na Slovenskem naj v imenu domovine v svojem, kolikor najbolj mogoče razširjenem krogu svojo dolžnost stori.

Kakor je razvidno iz našega oklica, za nekatere okraje slovenski centralni odbor nij postavljaj kandidatov. Uzrok temu bode vsak narodnjak, katere barve koli, videl. So namreč neki volilni okraji, v katerih bi zmagal nemškutarski kandidat, ako bi dva narodna postavljena bila. Ker je nam liberalno-narodnim, največ in najbolj in v prvi vrsti za slovensko narodnost, za to rajši vidimo, da je kakoršen koli Slovenec voljen, nego ustavak. Mi odbijamo od sebe klerikalno-slovensko geslo: „rajši nemškutarja“ itd. Ako se naši klerikalci za domovinsko stvar in morejo narodno idejo premagati ne ali svoj bodi si hinavski ali resnični cerkveni zelotizem zatajiti, — e pa hočemo mi drugače ravnati in poštenje. Tako je mogoče ali celo gotovo, da v nekaterih okrajih mi ne postavljamo nikakor liberalno-narodnih kandidatov, temuč onega priporočamo, ki je sploh naroden, da je le edinstvo, da zmaga Slovenec.

Da zdaj preidemo na drug predmet. — Vlada nam je s svojim, v našem včerajšnjem listu objavljenim skrivnim „erlassom“ pokazala, da se ona popolnem strinja z ustavaško stranko, da ne stoji nad vsemi strankami, temuč da je voditeljica le ene stranke, ki je po slučajih na vrh prišla, o kateri pa mi trdimo, da zastopa manjšino narodov in dežel. Volitve po tem tacem nijso svobodne, vlada bode skrivaj in javno delala in pritiskala na korist ustavakom. O tem celo

sodbo izreči, nam nij mogoče, ker bi jo bral samo policijski svetnik in državni pravdnik, nam bi pa niti ne pustili pred zakonito sodnijo pred porotniki braniti politične nazore, kakoršni so v vseh res ustavnih deželah v političnem katehizmu kot prvi pogoj ustavnega življenja zapisani.

Ker mi ne smemo svobodne besede in proste sodbe o takem postopanju izreči, — bodo jo v govorih in interpelacijah naši narodni poslanci na kompetentnejem mestu, v državnem zastopu. Za to pa delajmo, da bodo kljub vladnemu vtikanju v volitve izvoljeni možati, odločni narodnjaki, kakor jih nasvetuje slovenski centralni odbor.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 23. septembra.

Konferencija vseh **federalističnih** strank bode po „Vat.“ 2. novembra na Dunaji. Tačas se stori sklep, ali vstopijo federalisti v državni zbor, ali ne.

Skupina **velikih posestnikov** voli za vsem 87 poslancev v državni zbor; ona je odločilna za sestavo celega državnega zbora. Samo Češko ima voliti 23, Gališko pa 20 poslancev. Ko bi v češkem velikem posestvu zmagala federalistična konservativna stranka, mogoče da bi v državnem zboru federalisti prišli do večine. Zato ustavoverci z vlado skupno najbolj pritiskajo na veliko posestvo; knez Auersperg pa bode sam v Pragi na čelo stopil vladni agitaciji.

Koroški deželni volilni odbor pravne stranke je razglasil volilni oklice in kandidate v kmetijskih občinah. Kandidatje so: Andrej Einspieler, Georg Pongraz, Ferdo Vigele in baron Geyer.

Cesar je imenoval italijanskega kralja Viktorja Emanuela za posestnika 13. peš-polka baron Baltin. Ta polk se bode za naprej zval „kralj italijanski“. Pri paradi 22. sept. je bil italijanski kralj že v avstrijske uniformi. Pri velikem obedu je napil cesar Viktorju Emanuelu, ta pa našemu cesarju in cesarici.

Ogersko ministerstvo se bode, kakor novine pišejo, nekoliko spremenilo; proti jeni seni pak je več nego verjetna velika ministerska kriza, ker ta čas se bodo pokazali nasledki slabega denarnega gospodarstva in položaja sploh. Magjari s svojo državo nemajo sreče. Iz vseh komitatov prihajajo poročila, da je letos na Ogerskem strašno slaba letina. Kolera je pak po ogerski deželi tako hudo razsajala in še razsaja, da je strašno mnogo ljudi umrlo; trgovina in obrt slabo stoji, davka narod neče plačevati, vlada nema kredita itd. — mnogo slabega v magjarorsagu.

Po odstopu **hrvatskega** ministra grofa Pejačevića se ogerska vlada še nij odločila, koga postaviti na njegovo mesto. Minister Szlavý je na Dunaji in pri tamošnjih razpravah bode tudi to vprašanje rešeno.

Dva in dvajset hrvatskih trgovcev, ki trgujejo z Bosno, vložilo je po pred-

sedništvu saborskem prošnjo do zajedničke vlade, naj skrbi, da se v sosedni Bosni tak red naredi, ki ne bo škodoval hrvatski trgovini.

Vnanje države.

Ruska sveta sinoda dela načrt o nagradi in pokojnini grških popov.

Francoski kralj v nadeji, grof Chambord, je obljubil, da bo takoj, ko bo za kralja proglašen, odstopil kraljevi sedež pariškemu grofu. „Bien public“ terja od predsednika Mac-Mahona, naj brž ko brž skliče narodni zbor.

V **Spaniji** se Kastelarjeva vlada bavi z uporom v Kartageni in v severnih provincijah. Kartagena se je že začela nastreljavati. S suhega se je prostor popolno blokiral, z morske strani pa je bilo to nemogoče. Iz Gerone je odšla 4000 mož velika kolona pod poveljništvom generala Reyes, da je spremljala vojaški transport, ki je bil odmenjen za mesto Olot. — Karlistične čete se zbirajo, da napado Bergo.

Italijanska „Nazione“ prinaša članek, ki podira sladke nadeje francoskih legitimistov in italijanskih klerikalcev. Pobožnjaki takraj in onkraj Alp namreč mislijo, da bi bilo kaj lahko, peljati francosko vojno čez Alpe, razdreti italijansko kraljestvo, ter papežu posvetno žezlo v roke dati. „Nazione“ pa jih se številkami prepričuje, da ta stvar nij še tako lahka, kakor njih nezmotljiva srca misle.

Med **Turčijo** in **Perzijo** se dela zveza, ki se bode, ako se dovede do sklenjenja, prihodnji teden podpisala.

Dopisi.

Iz Trnovega na Notrajskem 18. sept. [Izv.dop.] Predrzní nemčurji so tedaj svoje kandidate uže razglasili ter jih postavili za vse skupine, izvemši našo kmetško. — Notranjci smemo ponosni biti, da smo jedini, katerih se boje ti predrzneži. Gotovo se spominjajo volitev v deželni zbor, ko je nemčurski kandidat Deu bil „edno“glasno voljen za poslanca. In še ta eden glas mu nij bil baš na čast, kajti prišel je od strani birokrata, bolje rečeno, od strani v tem obziru nemarnih tačas Bistričanov, (vas Bistrica je namreč — nezdružena z drugimi — samostojna županija), koji se razven enega, nijso bili udeležili volitve, ter so se samo eni glasovi oddali.

Omenjal sem tega dogodjaja iz preteklosti samo zato, da se ne bi zopet kaj takega pripetilo. Take nemarnosti ne bomo nikdar odobraval, akoravno takrat nij bilo slabih nasledkov. A bili bi sedaj, ako ne voli vsak, kdor ima pravico. Nemčurjev se smo iznebili, došli so pa fanatični klerikalci, koji nam svojega kandidata usiliti hočejo in zdaj velja, da stojimo vsi, tudi Bistričani, kakor skala proti reakcionarnemu nava-lu. Pasivna (ka-li?) politika je tu najmanje na mestu. Tedaj volilci, ki veste, da „vera

v nevarnosti" je golo sleparstvo, da je to pesek v oči, katerega vam nasiplje duhovenska stranka, da skriva svojo sebičnost, volilci, ne zamudite tega važnega dneva, ampak dojdite vsi. Gledite, da uže pri izbiranju volilnih mož, izvolite samo poštene značaje, da izvolite take, koji niso c. k. ali pa klerikalno-fanatizirani klečeplazi. Bili ste vselej svobodomiselní, a sadaj je, da to i javno pokažete i neodvisno volite, naj se vam že grozi s hudičem, peklom i bog zna s kom še. V politiki vsega tega poznati nij treba, tem manj se dati užugati.

Narodni kandidat, g. dr. Razlag, bil je v Postojni od volilcev samih zbran, nemški grof Hohenwart pak nikjer, ampak usiljuje se nam od reakcionarne „noviške“ stranke, ne da bi se bili prej volilci vprašali, so li ž njim zadovoljni ali ne. Na ta način tedaj narodu proti njegovi volji kandidata usiljevati, je nesramno in na vas je, volilci! da na to dostojen odgovor pri volitvi daste. Zato: Živel naš bodoči poslanec Dr. Razlag. Sl. J.

Iz Logatec 22. sept. [Izv. dop.] Po velikih opovirah smo pri nas dospeli vendar-le enkrat do volitve srenjskega odbora. Mnogo smo prosili, naj bi bila nova volitev župana v dolenjem Logateci, kar nam je slavni deželni odbor tudi dovolil. Ali mi in deželni odbor obrača, g. Bruss (!) in njegov ljubček g. paša Ogrinc pa obrne. Že je 3 mesece tega, kar je bila volitev dovoljena, ali še 20. t. m. se je komaj vršila. Pa zakaj vendar tako pozno? Naš župan Bruss! je ptiček, da mu ga v zvijači kmalu para nij, in tako je menil še vedno krmilo srenjskega predstojnika sukati ter ljudstvo s svojim nemškutarstvom varati in za nos voditi. Ali temu je menda na veke odzvonilo, kajti dobil je pri volitvi cela dva glasova, in še ta dva le od svojih bližnjih sorodnikov. Kako si je pa njegov ljubček, planinski paša, prizadeval ljudij za g. Brussa pridobiti, naj to priča: Ko g. Ogrinc vidi, da je njegov pristrčni župan fijaško naredil, ter da ga ljudstvo ne voli več, posluži se zadnjega pripomočka. Gospod Bruss plačuje namreč vsega davka okolo 120 gl. in kot tak ima menda pravico, sej srenjskega odbora se udeležiti. So pa še 3 taki možje tu, ki več od njega davka plačujejo. Enega teh pa je g. Ogrinc popolnem odstranil, rekoč, da le 100 gold. zemljišnega davka plačujoči posestniki imajo to pravico, in tako je moža, ki okolo 130 gold. vsega davka plačuje, odstranil, svojega sobrata, nemčurja pa vmes v taknil, da mu ja srčko ne počí žalosti. Ali je to pravica? Pa pri vsem napenjanju g. glavarja, g. Brussa, ki kmetom le po nemško klobuštra, še v dan volitve vendar on zvoljen ne bo, marveč naš narodnjak, katerega ime bomo o svojem času naznanili.

Nemška predrznost brez konca! Dne 21. t. m. zbrali so se nekteri rodoljubi logaški pri g. Janezu Lenasi-ju, gostilničarji. Ko so jeli po domače govoriti, oglasi se, pri ravno tisti mizi sedeči železniški uradnik J. P., rodu Dunajčan, ter zahteva, da se mora zaradi njega nemško mlatiti, rekoč, da to „Etiketa“ zahteva. Bilo je 9 Slovencev, in le 2 Nemca navzočna, pa ta duša zahteva, da bi se zbog njega nemško govoriti moralo! Se ve, da mu nij obveljal, temuž začeli so nekateri gospodje prav lepe slovenske pesmi peti, da je bilo veselje, in dunaj-

ski „mož“ hote ali ne hote, moral je poslušati, ali pa pobrati se.

Iz Trsta 20. sept. [Izv. dop.] Dolgo časa nij bilo nič naznanjeno o volitvi četrtega razreda. Predvčeranjem pa se je videlo po oglih nabito oznanilo, da ima voliti 4. razred in okolica na 16. oktobra. Ako kdo nij vpisan v volilno listino, naj reklamira skrajni čas do 25. t. m.; kdor se do tistega časa ne oglasi, se potem ne more več opravičiti. Volilni listki bodo vsakemu volilcu na dom poslani in kdor bi ga ne dobil, mora se skrajni čas 24 ur pred volitvijo sam za njega oglasiti, da ga dobi. — Okoličani! dan naše zmage ali propada bode 16. oktober, to je ravno naš četrtek, delavni dan. Ne pozabite, da ta dan ima dosta v sebi. Če ta dan pridete vsi skupaj volit svojega državnega poslanca Nabergoja, bo zmaga sijajna, in celi slovenski svet bo ponosen na svojo stražo na jugu, to je na vas okoličane, ker boste pokazali, da na obalah Adrije stoji krepki zarod, kateri se kot pravi bojni bojjuje za obstanek naše slovenske narodnosti in federalizma. Ne pozabite ta dan, vrli okoličani, da bomo imeli krute nasprotnike v lastnej okolici, podkupljene in po lepih ovinkih zapeljane in preslepljene lastne sosede, kakor tudi mnogo onih, kateri bodo v stiski, zaradi službe ali v drugih okoliščinah, glasovali zoper našega kandidata.

V Trstu pa bo četrty razred zopet vse žile napenjal, ker je med tem dostojno stranke, katera vedno vpije za svobodo, pa le za svojo, a za vas okoličane išče podjarmljenja in želi vaše zatiranje.

Akoravno ima četrty razred v mestu 939 glasov manj nego okolica, vendar se zna pripetiti, da proti nam zmaga to malo krdelec, ako se ne bomo resno udeležili na dan volitve. V vsaki vasi naj bo en mož, da na dan volitve zbere vse volilce krog sebe, ter jim pove za kaj in koga gre in potem jih pelje in gleda, da nobeden od njih ne bo od zapeljivih prigovarjačev in nemškutarjev vzel novcev, da bi se zdrževal volitve ali celo nasprotno volil. Dobro pa je tudi, da kdor zna pisati in brati, pregleda listke, ako se nij kak napačni kandidat urinil, ali bi ga bil kak nasprotnik vpisal.

Ako se bodo vse te točke natanko spobile, donela bo vam vrli okoličani od Drave do Jadrta slava in ponosni boste lahko na svoje ime in narodno poštenje.

Iz Idrije 20. sept. [Izv. dop.] Naš gospod Lipold, predstojnik idrijskih rudarjev, prišedši v Idrijo, je obetal, da hoče skrbeti za ubozega rudarja tako, kakor za svojega otroka. Rekel je namreč: „Jaz sem vaš oče in vi moji otroci; jaz bodem za vas skrbel, da se vam ne bodo nikjer krivice godile.“ Obetal je, da hoče rudarjem majhen zaslužek zboljšati, a mnogo je bilo krototanja, jaje pa nič. Tistikrat se je skazalo v prvič, da so bile njegove obljube prazne, ko je odtegnil rudarskim otrokom cesarska zdravila. Ta skrbiljivi „oče“ je tudi prvi hotel vzeti ubogemu rudarju še tisto moljavo in ne dosti vredno žito, da bi potem ubogi rudar, pri tej dragini, kakor je zdaj, glada moral umreti. In ravno v zadnjič, ko so žito dajali rudarjem, sem imel priložnost, mimo vodnjaka na velikem trgu grede, slišati dve ženski, ki ste ravno žito prali reči: „vlij vlij hitro vodo v škaf, da ti žito ne sfrči iz škafa.“ Bilo je namreč večina molov

v škafu. G. Lipold je tudi uzrok, da se morajo ljudje pravdati za one pašnike, ki so jih vselej imeli. Slednjič nam je vsilil zdaj še za župana tistega starega soldata Perliča, ki ne pozna nobene idrijske potrebe. Človek bi že nič ne rekel, ako so pri tem županovanju prav ulice grde in razdrte, naj se pa že vsaj razsvetljujejo zvečer, zakaj pa ubogi meščan davek plačuje. Hoteli bi radi zvedeti, kam gre tist naš denar? Zvečer, ko se tema stori, imajo se svetilnice prižgati, tako ko po družih mestih, ne pa še le tistikrat, ko je že vse pospalo. Koliko pa je še krajev, kjer nij nobene svetilnice, ki bi bile pa jako potrebne n. pr. za gradom, v rižah, v grapi, na zemlji itd. Vedel bi še mnogo takih in enakih reči naštetí, pa naj molčim za denes. Končno pa kličem z rudarji vred: „Ali moremo mi g. L. spoštovati in ljubiti kot očeta, ali moremo njega poslušati, ki tako za svoje „otroke“ skrbi? Nikakor ne. Zedinimo se torej in potegnimo se postavno z zedinjenimi močmi za svoje pravice ter ne pustimo, da bi vladala čez nas samo nemčurska roka.

Iz Laškega trga na slov. Štajerskem. 20. sept. [Izv. dop.] Omenili ste v številki od sabote čenčarjio v graški „Tagespošti“, po katerih nek človek, kar se mu le da, naše kmete stavlja na najnižjo stopinjo razuma, in po kateri zraven kazati hoče, da je vse nemško, koder njegove stopinje dojdejo, ob Savini. Drugače se res ne dajo tolmačiti stavki: da je vse nemško po trgih in mestih savinske doline, da se na to dela od slovenske strani, nemška (!) mesta in trge posloveniti itd.

Da se tudi ime in nekaj o osobi tega gospoda izve, da se takoj pove v obrambo resnice, naj služi sledeče: France Valentinič, učitelj na graški realki, do 20. leta svoje starosti navdušen naroden Slovenec, zdaj trd Nemec — pred desetimi leti se je prekerstil, opral omadeževalni podedvani „greh“ slovenstva in v šestih letih postal celo Nemec! — Huda reč to zares — menda so delali vse iznajdbe našega veka pri tem prevratu, ali zgodilo se je le, ka učeni (?) gospod Valentinič ne samo sebe smatra za potomca Germanov, ampak on tudi trdi, da so Laščani, Žavčani itd. Savinčani vsi Nemci najčistejšega kova in menda ne izgrešim, če rečem, da so po „profesorjevih“ mislih, Laščani, njegovi rojaki, potomci rudečelasih nemcev, ležečih še na medvedovskih kozah.

Gospod se bode spominjal, da se je pred 20. leti, ko je jel hlače nositi, v njegovi očetovi hiši več slovenski nego nemški govorilo, gospod mora spoznati, če nij slepostjo udarjen, da večina Laščanov bolje slovenščino nego nemščino govori, on mi mora pritrditi, če mu povem, da se v Laškem trgu niti nad 10 pravih Nemcev ne nahaja, v Žavci itd. ravno toliko! — čemu tedaj miroljubne Laščane v nemški „rajh“ vtikati, ki zraven še sami pravijo, da niso Nemci, da le hote uk nemščine zraven slovenščine v šolah! — On sam naj bode Nemec — dober mu tek — saj to mu v zdajšnjih razmerah denar in čast nese; preveč sebičnež je, da bi zaradi slovenstva tako škodo terpeti hotel, ali če ima v tej lastnosti tudi privilegij naše in sploh savinske kmete za mašine, bedake imeti, to pa je že drugo!

Kaj čudni so pač ti odpadniki. Navadno

njih rod nij veliko oddaljen od kmetkega stanu in komaj gosposko suknjo oblečejo, že nos vihajo nad kmetom, kar jih pa ne moti, se enkrat voliti dati od „neumnih kmetov“, da dalje splezajo po tej lestvi.

Iz Beograda 18. sept. [Izv. dop.] (Program narodne stranke ogerskih Srbov.) Ker se v časopisih večkrat spominja program narodne stranke naših prekosavskih bratov, ogerskih Srbov, ali kar je isto, Miletičeve stranke ali „omladine“, in ker se bode tudi v prihodnje treba še večkrat na ta program pozivati, podajem v sledečem vašim čest. bralcem kratki njegov izvešek. Program, ki se je lani v Bečkerek ustanovil, in nedavno v naši bližini v Pančevu izpravil, glasi v svojih poedinah točkah kakor sledi: 1. Srbski narod v sedaj razvojničenej ogerskej krajini čuti se razžaljenega zavoljo načina, katerim se je vojn. krajina brez njegovega vprašanja in zaslišanja razvojničila, in ogerskej kraljevini vteločila. — 2. Zaključki srbskega cerkvenega kongresa leta 1861 naj se zavoljo premenjenih državopravnih razmerij predložijo novemu kongresu, da se po njih reviziji srbski narod z ogerskim saborom poravnati more. Zastopniki srbskega naroda naj brane kongresne zaključke na ogerskem saboru, ter naj solidarno postopajo z zastopniki Rumunov, Slovakov, Rusinov in Nemcev za obveljavo ravnopravnosti vseh ogerskih narodov. — 3. V korist hrvatsko-srbskega naroda v troedinej kraljevini naj se brani državna samostalnost in zemljična celokupnost troedine kraljevine. — 4. Naj se podpirajo Rumuni v Erdelji v njihovih težnjah v dosego deželne avtonomije. — 5. Naj se podpira opozicija v ogerskem saboru. Pri stvarjenji zakonov naj se zastopajo demokratična načela. Avtonomija municipij naj se brani proti vladnim navalom. Naj se dela na zdravo državno gospodarenje, in v ta namen na znižanje državnih stroškov in javnih bremen. Naj se dela za poročstva osobne, društvene in politične svobode. Sploh naj bodo v vseh vprašanjih javnega življenja merodajna načela svobodoumja in demokracije. — 6. V korist prekolitavskih sorodnih slovanskih narodov naj se pri vsakej priložnosti podpirajo ona načela, katera vodijo do njih državne samostalnosti in narodne ravnopravnosti. — 7. V korist svobode in samostalnosti orientalnih kristijanskih narodov naj se zastopa načelo nevmešanja inostranih vlastij v notranje zadeve turškega cesarstva, ter naj se dela na osvobodjenje kristijanskih narodov v Turčiji. — Pod tem praporjem stoji danes celi srbski narod na Ogorskem, broječi blizu do 800.000 duš, v enej, neprodriljivej falangi. Njegova borba proti magjarizmu je v marsičemu slična borbi slovenskega naroda. Naravno je tedaj, če ga vaše simpatije v vseh njegovih naporih spremljajo.

Domače stvari.

— (Jenkova slavnost v Kranji.) Od več strani (n. pr. iz Celovca, Trsta in Ljubljane) nam dohajajo vprašanja, gde se dobivajo izkaznice, s katerimi se obiskovalci Jenkove slavnosti mogó od 26. do 30. sept. po znižani ceni v Kranj voziti. Tem vprašanjem moremo le odgovoriti, da se bodo v kratkem pri narodnih društvih, čitalnicah, in

znanih rodoljubih dobivale. Tudi se je mogoče pismeno do „odbor za Jenkov spominek v Kranji“ obrniti. Slavnostni odbor v Kranji pa prosimo, da bi se z razpošiljanjem omenjenih izkaznic pobrinil ter tudi objavil, kam in komu jih je razposlal. Čas hiti. —

— (Zahvala.) Dramatičnega društva odbor izreka s tem pristrčno hvalo slavnemu pevskemu zboru ljubljanske čitalnice, kakor tudi vsem domoljubom, kateri so pripomogli s svojim obiskom pri besedi v Kranji na korist Mandelčevemu spominku, za kateri namen je sprejelo društvo znesek 43 gld. a. v. Ob enem izreka dram. društva odbor iskreno željo, da bi ta domoljubni čin vrlih ljubljanskih pevcev našel mnogo posnemovalcev v naših slovenskih čitalnicah.

Odbor dram. društva.

— („Glasbena matica“) se imenuje zbirka slovenskih napevov, katere je ljubljansko narodno društvo enakega imena izdavat začetlo in katerih I. zvezek, litografiran pri Em. Starem v Pragi, nam je ravnokar v precej lični vnanji obliki v roke prišel. Pri nesel nam je štiri izvirne kompozicije, namreč: 1. „Mili kraj“ besede Praprotnikove, uglašbil za moški zbor Ant. Nedvčed; 2. „Danici“, besede Valjavčeve, za samospev i brenčeči zbor uglašbil dr. G. Ipavec; 3. „V tihi noči“ besede Jenkove, čveterospev od Ant. Fürsterja; 4. „Mojemu rodu“ od F. Cimpermana, moški zbor od Fr. Grbca. Vsem slovenskim pevskim društvom in vsem prijateljem lepe narodne muzike „Glasbena matica“ iz vsega srca priporočamo.

— (Iz Novega mesta) se nam piše: Pri zidanji tukajšnjega narodnega doma pala je delavka, ravno ko je nesla ometače iz drugega nadstropja; italijanski delavci so sicer čuli ropot, a pomagat nij prišel nobeden; temveč vpili so „o maledetto“. Da-li bode nesrečnica ozdravela, o tem se dvomi, kajti pohabila si je glavo prav zelo. Nesreča res nikdar ne praznuje.

— (Za neki cerkveni slovenski dnevnik) puščajo na mošnji denarno kri poukazu vice-škofa, klečeplaza Coste in monsignora pobožnega Jarana — po vsem Slovenskem vsi dekani kaplanom in fajmoštrom. „Kako mi do tega pridemo, da moramo samo mi dajati“, javkajo neki izmed onih, katerim se pušča, — a vsak da, ker dekanu zameriti se nij varno, ne dobi se potlej, kakor znano, dobre fare in gorje devetero onemu duhovnu, ki se svojim višjim zameri. Narod en ta dnevnik ne bo, ker po Gorenjskem se razpošilja poziv ali „kurenda“ za nabiranje stroškov in naročnikom samo v nemškem jeziku. To nam pripoveduje mož, ki jo je sam v roki imel in bral. Koliko so dali posamezni, bi tudi iz nekaterih krajev lahko povedali. Bog ve kaj nij.

— (Svobodna Avstrija!) Zarad zadnjega Sokolovega izleta je dobil starosta društva g. Josip Nelli vabilo h kazenski obravnavi pri okrajnem glavarstvu.

— (Vinorejska šola na Slapu pri Vipavi) se je 18. t.m. slovesno odprla. Nadejamo se, da, ker je šola v dobrih, skušenih rokah, bode veselo napredovala ter vsej deželi, posebno pa pridnim Vipavcem, mnogo koristila.

— (Na mariborsko gimnazijo) pride nek dr. Adolf Hromada za profesorja.

— (Originalen testament.) Predvčeranjem so na ljubljanskem protestantovskem pokopališču zagrebli starega gospoda, z imenom Zichy, kateri je bil pri papirni fabriki. On je v svojem testamentu zapustil 1000 gld. za svojega kanarčka, in 1000 za svojega psa.

— (Utonil) je v Kapelah, v ljutomerskem okraji šolski deček, Mihael Jurkovič, ko se je v Muri kopal.

— (V Zgornjih Verjanah) v št. lenartskem okraji je nekdo zažgal pohištvo Simona Rosa; streha pri hiši je pogorela, in tudi druga gospodarska poslopja. Škoda znaša 600 goldinarjev; poškodovanec nij bil zavarovan.

Razne vesti.

* (Slavni Dzirzon) je dobil od cesarja viteški križ Franc-Jožefovega reda. Ker je stari, po vsem svetu znani čebelar ob enem protivnik nezmotljivosti, o katerej je bratislavskega knezoškofa precej robato podučil, zarad česar mu je ta penzijo odrekel, je to cesarsko odlikanje med ultramontanci prouzročilo veliko nevolje.

* (Mili darovi) za svetega očeta v pet in dvajsetih letih znašajo sto in sedemdeset milijonov frankov.

* (Požar) na otoku Havana je spravil 2000 družin v nesrečo.

Tržna poročila.

Iz Dunaja 20. sept. Trg je bil miren; žita se je precej pripeljalo. Pšenice se je prodalo okolo 30.000 vaganov po 7 gld. 60 kr. — 7 gl. 90 kr. Rež se je kupovala za špekulacijo, za potrebo malo, in je izgubila na ceni 10—15 kr.; boljše blago pa je obdržalo ceno. Prodalo se je reži nad 9000 vaganov po 5 gld. 90 kr. do 6 gld. 30 kr. Ječmen so prodajalci držali, za to so kupci čakali, končno pa vendar 10—15 kr. več privolili. Prodalo se ga je okolo 19.000 vaganov po 4 gld. 12 kr. do 4 gld. 80 kr. Koruza je imela slab trg; komaj 1500 colnih centov se je je prodalo po 5 gl. Oves je bil po 2 gl. 77 kr. do 3 gl. 92 kr. Moka se je v ceni držala; bela sorta se je lahko prodajala, črne pa na Ogorsko veliko.

Iz Pešte. 20. septem. Kupcev je bilo malo, žita pa se je pripeljalo veliko, in tako so se cene morale jako ponižati. Tako je bila postavimo pšenica od 20 do 25 kr. cenejša. Ravno tako je imela rež malo kupcev, akoravno se je dajala po 5—10 kr. ceneje. Prodalo se je reži le 6000 vaganov. Ječmen so kupovali večidel samo pivovarji; cena mu je ostala; prodalo se ga je 10000 vaganov. Ovs se je prodalo samo 15000 vaganov po 3 do 5 kr. ceneje. Koruza je ostala v ceni, a prodalo se je je malo. Novi fižol je bil po 5 gl. 25 kr. do 5 gld. 50 kr., stari 4 gld. 50 kr. do 4 gld. 75 kr. Pšeno po 7 gld. 50 kr., proso po 4 gld. do 4 gld. 50 kr. Deteljno seme je po 26—28 gld. Ježice stare cent po 8, nove po 12 gl. Med po 21 gl., vosek po 83 gl., špeh po 28 do 29 gld.

Umrli v Ljubljani

od 19. do 22. septembra.

G. Vencel Ostranski, obristlajtnant v pokoji, 81 l., na org. srčni bolezni. — Marija Suhadole, posestniška vdova 59 l., na vodenici. — Franc Čik, otrok uradniškega sluga, 1 l., na griži. — Jožef Juraj, kaznenec, 36 l., na vnetji prsne mreže. — Gotthold Zichy, fabriški uradnik, 64 l., na jetiki. — Ana Pletner, delavsk otrok, 5 l., na tuberkulah. — Ana Irt, posestniška udova, 63 l., na griži. — G. Karl Holcer, posestnik, 72 l., na pljučnem mrtudu. — Fr. Arušek, kaznenec, 33 l., na omedlevici. — Martin Jemer, delavec, 72 l., na slabosti.

Poslano.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka
in brez stroškov.

Revalesscière du Barry v Londonu.

Nobena bolezen ne more izvrstnej Revalesscière du Barry zoperstaviti se in odstrani taista brez leka in brez stroškov vse bolezni v želodeci, v živcih, v prsih, na pljučah, jetrah, žlezah, na sliznici, v dušnjaku, v mehurju in na ledvicah, tuberkole, sušico, naduho, kašelj, neprabavljivost, zapor, drisko, nespečnost, slabost, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavico, naval krvi, šumenje v ušesih, medlico in bljevanje tudi ob času nočestosti, skalno silo, ožonost, sušenje, revmatizem, protin, bledico. — Izpisek iz 75.000 spričeval o ozdravljenjih, ki so vsem lekom zoprstavljal se:

Spričevalo št. 57.942.

Gleinaeh, 14. julija 1873.

Vašej Revalesscière imam razen Bogu v mojih strašnih boleznih v želodeci in čutnicah življenje zahvaliti.

Janez Godec,

provizor fare Gleinaeh,

pošta Pod goro pri Celovci.

Spričevalo št. 62.914.

Weskau, 14. septembra 1868.

Ker sem dolga leta za kronično bolezen zlate žile, na jetrah in zapor vsakovrstne zdravniške pomoči brez uspeha rabil, sem pribežal v svoji obupnosti k Vašej Revalesscière. Ne morem se ljubemu Bogu in Vam dovolj zahvaliti za dragi dar narave, kateri je za-me velika dobrota bil.

Franc Steinman.

Tečnejši kot meso, prihrani Revalesscière pri odraslih in pri otrocih 50krat svojo ceno za zdravila.

V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalesscière-Biscuiten v pušicah 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalesscière-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold. — Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Innsbrucku Diechtel & Frank, v Celovci P. Birnbacher, v Lenci Ludvig Müller, v Mariboru F. Koletnik & M. Moric, v Meranu J. B. Stockhausen, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnah in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštnih nakaznicah ali povzetjih.

Dunajska borza 23. septembra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	69 gld.	20 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	73	—
1860 drž. posojilo	101	50
Akcije narodne banke	964	—
Kreditne akcije	228	50
London	113	10
Napol.	9	7
C. k. cekini	—	—
Srebro	108	25

Deležnik za trgovino z žitom

ino drugimi pridelki se išče.

Trgovina je v **Mozirji**, v gornji savinski dolini, kjer se na tisoče centov vsakovrstnega žita, moke, slanine, soli i. t. d. popovra in od koder se še več lanenega semena, orehov, fižola, masla, strdi, volne, kozličjih kož ter neizmerno veliko čresla izvozi.

Deležniku je treba kakih **1000 gld.** zaloge in tudi lahko dobi stanovanje in drugo preskrbljevanje pri podpisnem podvzetniku, do katerega se naj blagovoli vsakdo osobno ali pismeno obrniti.

Franjo Drosgo,

žitni trgovec v Mozirji.

Tuji.

22. septembra.

Evropa: Üdelsberg iz Zagreba. — Czerviakovsky iz Trsta. — Gerčar iz Dolenjskega.

Pri Elefantu: pl. Fröger iz Reke. — Osmütz, Tivili, Buldich, Nugent grofica iz Trsta. — Komljanec iz Dolenjskega. — Burger Kletzinsky igračka, Engel, Auersperg, Zimmerman iz Dunaja.

Pri Malici: Palpa, Kuh iz Dunaja. — Borola iz Gradea. — Šneider iz Frankobroda.

Pri Zamorci: Mlekuš iz Sodražice. — Nagy Andr. iz Maribora. — Nagy F. iz Bude.

„Listki“.

Pod tem naslovom bode „Národna tiskarna“ v Ljubljani izdaval zbirko spisov beletrističnega in znanstvenega zapopadka v zvezkih po 20 do 50 krajcarjev.

Prvi štirje zvezki so že na svitlo prišli in jih imajo na prodaj: „Národna tiskarna“ v Ljubljani in Mariboru in sledeči bukvarji:

V Ljubljani: Janez Giontini; Jurij Lercher; Zeschko & Till; Otokar Klerr. — V Celovci: J. Leon; E. Liegel. — V Mariboru: E. Ferlinec. — V Trstu: F. H. Schimpf. — V Gorici: Karel Sohar. — V Celji: Karel Sohar. — V Ptui: Vil. Blanke. — V Zagrebu: Leopold Hartman.

I. zvezek.

Stenografija, sp. dr. Ribič. — Životopisje, sp. Rajč Bož. — Prešern, Prešerin ali Presiren, sp. Fr. Levstik. — Telečja pečenka, novela, sp. J. Jurčič. — N. Machiavelli, sp. dr. Ribič. — Pisma iz Rusije, sp. dr. Celestin. — Trstvo z grozdem na Ruskem, sp. dr. J. Vošnjak. — Čegava bode? sp. J. Ogrinec. — Narodni jezik in trgovina, spisal L. Haderlap. 25 kr.

II. zvezek.

Ivan Erazem Tatenbah. Izviren roman, spis. J. Jurčič. 50 kr.

III. zvezek.

Prvi poljub. Novela, spisal J. Skalec. — Na črni zemlji. Novela, spisal J. Skalec. 25 kr.

IV. zvezek.

Lepi dnevi. Spisal Paulus. — Plaše. Novela. Ruski spisal N. V. Gogol; poslovenil L. Gorenjec. — Nekoliko opazek o izdaji slovenskih národnih pesnij. Spisal prof. dr. Krek. 25 kr.

S prihodnjim šolskim letom, to je, s **1. oktobrom 1873.** odpre se na

Češko slovanskej kupčijskej akademiji v Pragi

drugi letnik, s kojim doseže zavod svojo popolnost.

Namen tega zavoda je, da bi si mladeniči, ki se želé posvetiti kupčijstvu, pomnožili v drugih učilnicah pridobljene vednosti, ter jih prisposobili za bodoči poklic s praktičnimi in teoretičnimi znanostmi v kupčijstvu in vseh njegovih oddelih, in sicer tako, da bi izstopivši z akademije, bili sposobni za vsako plačano službo, v katerem si bodi kupčijem zavodu.

Akademija ima dva letnika, v kojih se učé sledeči predmeti: knjigovodstvo, kupčijsko računstvo, nauk o blagu, mehanična tehnologija, kemija, kemična tehnologija, narodno gospodarstvo, s posebnim ozirom na kupčijsko teorijo in svetovno obrtništvo, kupčijsko postavodanje, menjiški, kupčijski in colni zakoni; privilegiji, monopoli in kupčijska statistika, zemljepisje, kupčijska in kulturna povestnica, krasopisje in tesnopisje; končno jeziki in sicer mimo češkega i nemške (in sicer oba enako temeljito, da bodo absolvirani akademiki mogli vstric hoditi z onimi drugih čeških in nemških zavodov), dalje ruski, francoski, angleški, italijanski, in ako se oglasi dostojno število slušateljev, tudi drugi slovanski jeziki.

Za slušatelje, ki nemale potrebnega temelja, da bi se mogli prejeti v prvi letnik akademije, vredjena je **pripravnica**, v kojoj se bode učila češčina in nemščina, računstvo, zemljepisje, povestnica, veronauk, prirodne vede, krasopisje in risanje.

V prvi letnik akademije prejemajo se za redne slušatelje oni, ki so dovršili nižjo gimnazijo ali nižjo realko; dalje i taki, ki se sicer ne morejo izkazati z gori omenjenimi studijami, pa pokažejo pri prejemnem izpitu, da so si inace pridobili potrebnih vednostij; kdor pa nema teh znanosti, mora se podvreči sprejemnemu izpitu za pripravnico.

Pri prejemnem izpitu za prvi letnik akademije izpitavalo se bode iz češčine, računstva in zemljepisja, kakor se to terja v nižji gimnaziji ali realki; pri **prejemnem izpitu za pripravnico** bode se izpitavalo iz češčine in računstva, kakor to terja drugi razred gimnazijski ali realni.

Prejemali se bodo za posamezne predmete na akademiji tudi izvanredni slušatelji.

Učnine se plača na leto 120 gld. a. v., za pripravnico pa 100 gld., koji se izplačujo v poluletnih obrokih ob začetku šolskih semestrov.

Izvanredni slušatelji plačujejo za eno uro na teden 7 gld. na leto.

Plača za šolske potrebe, odmenjena za novoprišle, znaša 5 gld. a. v.

Vpisovanje se začne 26. septembra in bode trajalo do konca septembra.

Oglašja naj se v rečenem času od 8—12 dopoldne in 2—4 popoldne pri akademijiškej direkciji, ki se nahaja: šte. 4 v manjšem staromestskem predmestju (na oglu Linhartovega predmestja), kjer se tudi na vsa prašanja podavajo odgovori in pojasnjevanja; po želji se dobode tudi stanovanje pri solidnih rodbinah, v kojem bodo akademiki preskrbljeni redno z vsemi domačimi potrebami.

Prejemni izpiti bodo 30. septembra in nasledujoče dni; izpitavanje se začne vselej ob devetih zjutraj.

V Pragi, dne 1. avgusta 1873.

(214—4)

V imenu odbora za ravnanje in vzdrževanje češko-slovanske kupčijske akademije:

Alojzij Oliva,
predsednik.

Emanuel Tonner,
ravnatelj akademije.

Epileptičen krč ali božjast

zdravi pismeno poseben zdravnik za božjast **Dr. O. Killisch,** Berlin, Luisenstrasse 45. (255—92)

Pričujoče ima čez tisoč bolnikov v ozdravljenji.